

Handläggare
Åsa Ahlsved & Erik Vallström
Omsorg och välfärdssektorn
Utvecklingsavdelningen

Diarienummer
2016VON/0095

Rapport om sänkt avgiftsnivå på trygghetslarm i ordinärt boende

Sammanfattning

På uppdrag av Vård- och omsorgsnämnden har en rapport tagits fram för att uppskatta de ekonomiska konsekvenserna av en avgiftssänkning av trygghetslarm i ordinärt boende. Genom att jämföra avgiftsnivåer inom olika kommuner har beräkningar gjorts kring hur många fler nya larm en sänkt avgift kan innebära och vilka kostnader det skulle medföra.

Kommunens nuvarande kostnader (2016) för trygghetslarm beräknas vara 1 726 500¹ kr. Den första augusti 2016 hade 348 personer på Värmdö trygghetslarm beviljat. Kostnaden för ett trygghetslarm idag för den enskilde är 346 kr per månad.

Enligt en beräkningsmodell baserat på en korrelation mellan antal larm, befolkning över 65 år och avgiften för trygghetslarm visar att antalet ansökningar om trygghetslarm skulle öka om avgiftens sänks eller avskaffas. Följande uppgifter kom fram:

En sänkning av avgiften med 100 kr ger en ökning av antalet larm med 174 st. och en årskostnad för kommunen på 2 333 000 kr. En sänkning av avgiften med 200 kr ger en ökning av antalet larm med 228 st. och en årskostnad på 2 958 000 kr. Avgiftsfria larm innebär en ökning av antalet larm med 295 st. och en årskostnad på 4 021 500 kr.

Bakgrund

Förvaltningen fick i uppdrag av Vård- och omsorgsnämnden att utreda de ekonomiska konsekvenserna om avgiften avskaffades för trygghetslarm i ordinärt boende. I rapporten redovisas även uppgifter för vilka ekonomiska konsekvenser en sänkning av avgifter med 100 kr/mån respektive 200 kr/mån skulle innebära.

Syfte

Syftet är att skapa ett underlag för uppskattade ekonomiska konsekvenser av en avgiftssänkning av trygghetslarm i ordinärt boende.

Metod

Empirin för underlaget är insamlad statistik från verksamhetssystemen *Combine* och *Phoniro* samt från larmleverantören DoroCare och larmlistor från hemtjänsten. Information är även hämtad från närliggande kommuner. Beräkningar har sedan skett i Excel och sammanställts skriftligen i *bilaga 1*. Bilagan visar en detaljerad uträkning av antagna kostnader och de övervägande som har gjorts för att kunna beräkna kostnadsökningarna vid de olika kostnadssänkningarna av avgiften.

¹ Talen i denna rapport är avrundade, för exakta uppgifter se bilaga 1

Material

Nulägesbeskrivning

Trygghetslarm är ett bistånd som ges för ökad trygghet i hemmet under dygnets alla timmar. Den 1 augusti 2016 hade 348 personer boende i Värmdö trygghetslarm beviljat som en insats.

Tabell 1.0

Åldersgrupp	Antal med trygghetslarm
Under 65	23
Över 65	325
Fördelning utifrån åldersspann	Antal med trygghetslarm
65-70	22
70-75	42
75-80	42
80-85	70
85-90	81
90-95	58
95-100	9
100 +	1

Tabellen visar fördelning över ålder gällande personer med trygghetslarm.

Utryckningar på trygghetslarm sker i snitt² till 64 olika personer per månad. Antalet utryckningar ligger i snitt per månad 235 stycken. Generellt är det ett mindre antal personer som står för den övervägande delen av larmen som leder till utryckning. (Se bilaga 2 för mer detaljerad information).

Tabell 2.0

Antal utryckningar per månad	Antal personer	Antal utryckningar	Del av det totala antalet utryckningar
1 – 2 per månad	40,7 st.	61 st.	26 %
2- 10 per månad	19,9 st.	96 st.	41 %
10 - < per månad	3,9 st.	78 st.	33 %
Totalt	64,4 st.	235	100 %

Tabellen visar medelantalet för hur många personer som får utryckningar, och hur många dessa är.

² Kontroll har skett januari till juli 2016

Handläggning av trygghetslarm

För att erhålla ett trygghetslarm behöver den enskilde ansöka om detta hos kommunen. För personer över 65 år används en förenklad bistånds-bedömningsmodell vilket innebär en mindre omfattande utredning, då sådana ansökningar vanligtvis beviljas. För personer under 65 genomförs en mer omfattande utredning. Bedömning sker av biståndshandläggare på kommunen.

Beskrivning av trygghetslarm

Värmdö kommun har i dagsläget avtal med DoroCare gällande en helhetslösning av digitalt trygghetslarm och larmmottagning. Larmet består av Trygghetslarm CareIP Mobile samt larmmottagning hos DoroCare egna trygghetsjour. Larmet är anpassat för det mobila nätet och fungerar oberoende av den enskildes personliga tele- och datakommunikation i hemmet. När den enskilde larmar svarar trygghetsjouren som i sin tur kontakter hemtjänsten som åker hem till den boende. Det är den kommunala hemtjänsten som har ansvar för installation och uttryckning vid larm

Kostnader för den enskilde

Kostnaden för trygghetslarm för den enskilde är 346 kronor per månad. Om den enskilde har övriga insatser från kommunen tas avgifter ut även för dessa. Det kan vara serviceinsatser, hjälp med omvårdnad, dagvård med mera. Kostnaden för den enskilde kan dock aldrig överstiga 1772 kr per månad.

Den enskilde kan också få avgiften reducerad utifrån vilket avgiftsutrymme den enskilde har. En persons avgiftsutrymme beräknas utifrån följande:

Avgiftsutrymme = Nettoinkomst + bostadstillägg – bostadskostnad – minimibelopp.

Minibeloppet för 2016 är 5001 kronor för ensamhushåll och 4 225 kr för sammanlevande personer. Om avgiftsutrymmet är negativt eller 0 tas ingen avgift ut. Är avgiftsutrymmet till exempel 200 kr blir avgiften reducerad till 200 kr. Vid beräkning av avgiftsutrymme behöver inkomstuppgifter lämnas till kommunen.

Se bilaga 3 (Avgifter inom hemtjänst och dagvård).

Privata marknaden

Om en enskild vill ha skaffa larm på den privata marknaden finns två huvudsakliga alternativ, hemlarm och överfallslarm/privatlarm.

Hemlarm med uttryckning.

Den enskilde behöver ha ett hemmalarm tex gällande brand och inbrott. Till detta larm kan en fjärrkontroll kopplas (likvärdigt en larmklocka) som den enskilde kan trycka på vid behov. Kontakt tas då av företaget via telefon, om inget svar erhålls åker en väktare till hemmet. Ett tillfrågat företag³ erbjuder utrustning där den kunde tala direkt med

³ Tillfrågade företag gällande hemlarm var: Sector alarm, Securitas, Verisure och Alert alarm. Tillfrågat

företaget genom fjärrkontrollen. Utryckning sker av bevakningspersonal. Vid kontakt och behov kan företaget ringa SOS åt kunden.

Månadskostnad är mellan: 259 kr- 379 kr.

Uppstartskostnad är mellan: 0kr -3414 kr

Fjärrkontrollskostnad är mellan: 490kr – 1000 kr

Överfallslarm/Personlarm med och utan GPS funktion.

Ett larm som den enskilde kan ha med sig överallt. Larmet är ej kopplat till hemlarmet.

Idag är det få privatpersoner som använder det utan marknaden riktar sig främst till arbetssektorn. Tillfrågat företag erbjöd möjlighet att koppla larmet till önskad person, till exempel en anhörig.

Månadskostnad 258 kr.

Nuvarande kostnader trygghetslarm

Kostnaden för trygghetslarm består av kostnad för leasing av larm samt ersättning till hemtjänst som administrerar de fysiska larmen och besvarar larmringningar.

- Leasing sker via leverantören DoroCare och kostar 186 kronor per månad och larm.
- Fast årlig ersättningen till hemtjänst för administration av larm är 1 767 500 kronor för 2016.
- Utryckningskostnader för utförd tid hos brukare vid larm mellan Kl. 08:00-22:00.

Larmutryckningar under nattid ersätts inte utifrån utförd tid hos brukaren utan denna ersättning inkluderas i ersättningen för nattpatrullen som är 4 545 000 kronor per år. Nattpatrullen utför förutom larmutryckningar nattetid planerade biståndsbedömda insatser under natten till exempel tillsynsbesök och toalettbesök.

Intäkter trygghetslarm

De intäkter kommunen erhåller från trygghetslarmen består av avgifter från enskilde med trygghetslarm. Intäkten för första halvåret 2016 var 565 500 kr.

Avgiftsjämförelse mellan närliggande kommuner

Nedan följer en tabell för kostnader⁴ för trygghetslarm i närliggande kommuner.

företag gällande personlarm var: Amigo larm.

⁴ Avgiften för de olika kommunerna är hämtade från respektive kommuns hemsida.

Tabell 3.0

Kommun	Avgift för trygghetslarm per månad
Värmdö kommun	346 kr
Tyresö kommun	259 kr
Danderyd kommun	231 kr
Lidingö stad	200 kr
Södertälje kommun	185 kr
Vallentuna kommun	177 kr
Norrtälje kommun	177 kr
Vaxholms stad	200 kr
Botkyrka kommun	175 kr
Solna stad	163 kr
Haninge kommun	200 kr
Nacka kommun	188 kr
Stockholm stad	118 kr
Ingen eller differentierad avgift	
Täby kommun	Under 80 år 279 kr, 80 år och över ingen avgift.
Österåker kommun	Ingen avgift.

Utgiftsberäkning för trygghetslarm vid sänkt avgift

Utgångspunkten för beräkningarna är en sänkning av avgiften för trygghetslarmen på 100 kr/mån, 200 kr/mån samt avgiftsfritt larm. De ökade kostnaderna som framkommit beror på dels på ökade kostnader för ett förväntat ökat antal personer som då skulle vilja ansöka om trygghetslarm. Det skulle också innebära förlust av intäkter som vi kommunen tar i avgift från den enskilde.

För att få fram antalet larm som Värmdö kommun kan tänkas få genomfördes jämförelser mellan olika kommuners avgifter, antal äldre och antal beviljade trygghetslarm. Dessa uppgifter visade på en tänkbar relation mellan antalet trygghetslarm och avgiftsnivån, där en lägre avgift för trygghetslarmet innebar fler beviljade larm. Uppgifterna redovisas i nedanstående tabell (Tabell 2). **Siffrorna gäller för år 2015 då befolkningsuppgifter inte har kunnat erhållas för 2016.**

Tabell 4.0

Kommun	Avgift	Antal invånare 65 – 84 år	Antal invånare 85+	Totalt: invånare över 65	Antal larm	Antal äldre per larm	Relations tal
Värmdö	346 kr	6199	556	6755	350	19,3	18,2
Tyresö	260 kr	6903	805	7708	491	15,7	12,9
Danderyd	231 kr	5335	1193	6528	610	10,7	
Haninge	150 kr	12036	1096	13132	1200	10,9	11,7
Nacka	145 kr	13644	1894	15538	1245	12,5	
Täby	249 kr under 80, ingen avgift över.	11531	1707	13238	1200	11,0	10,5
Österåker	Ingen avgift.	6970	703	7673	790	9,7	

Tabellförklaring

Turkos färg motsvarar en sänkning med 100 kr således 246 kr
Lila färg motsvarar en sänkning med 200 kr således 146 kr
Grön färg motsvarar avgiftsfritt trygghetslarm

Kommentar tabell 2: Kolumnen till höger visar antalet äldre per larm. Ju högre siffra desto färre larm per äldre. Låg siffra fler larm per antal äldre. Danderyd har trots högre avgift än Haninge, Nacka och Täby en högre andel larm per äldre. Detta kan bero på en hög andel invånare över 85.

För att få ett värde för hur många larm Värmdö kommun kan tänkas få i samband med avgiftssänkningar har medelvärde tagits av relationstalen för de två kommunerna som ligger i närheten av den undersökta avgiftsnivån. Detta relationstal har sedan använts för att räkna ut antalet beviljade larm för Värmdö kommun inom den avgiftsnivån. Tabell 3 visar resultatet.

Tabell 5.0

Avgiftsnivå	Kostnad larm	Prel. Nya larm	Totalt larm
Nuvarande nivå	346	0	346
Sänkning 100kr	246	174	522
Sänkning 200 kr	146	228	576
Ingen avgift	0	295	643

Resultat

Kommunens nuvarande kostnader (2016) för trygghetslarm beräknas vara 1 726 500 kr. En sänkning av avgiften med 100 kr ger en ökning av antalet larm med 174 st. och en årskostnad på 2 333 000 kr. En sänkning av avgiften med 200 kr ger en ökning av antalet larm med 228 st. och en årskostnad på 2 958 000 kr. Avgiftsfria larm innebär en ökning av antalet larm med 295 st. och en årskostnad på 4 021 500 kr. Nedan följer mer detaljerade uppgifter:

Tabell 6.0

Avgiftsniv å	Intäkter	Leasing kostnad.	Utryckning	Administration Av larm	Totalkostnad	Kostnads- Ökning
346	1 131 000	776 500	313 000	1 767 500	1 726 500	0
246	1 213 000	1 166 000	473 000	1 907 000	2 333 000	606 000
146	800 000	1 286 000	522 000	1 950 000	2 958 000	1 231 000
0	0	1 435 000	583 000	2 003 500	4 021 500	2 294 500

I bilaga 1 finns förklaringar till beräkningarna samt diskussion kring validiteten.

Årskostnaden på 4 545 000 kr för nattpatrullen som inkluderar larmutryckningar nattetid har inte tagits med i dessa beräkningar.